Ч. 25. Чернівці, субота дня 1. (13.) лютого 1897 року. Рочник XIII.

БУКОВИНА

Часопись для руских родин. Виходить щодня кромі днів по неділях і сьвятах.

Редакция і адміністрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. Передплата 10 зр.

Православіє загрожене!

(Письмо з краю.)

„Православіє загрожене!“ — таку надпись читали ми на вступнім місци в однім з попередних чисел *Православної Буковини*. Та не вміла та ґазета сказати, через що православіє загрожене — тай хто тому винен. Загрожене православія добачила в тім, що в Нових Мамаївцях люди не бажали собі, щоби сьвященик на йорданьскі сьвята ходив з кропилом по селу. Сю постанову, як довідуємо ся з доброго жерела, скасували тамошні люди вже перед семи роками, а що єї хотів новий парох відновити, то вперли ся тому громадяни — і на тім скінчило ся все загрожене православія. Коли ми згадуємо сю подію, то тілько тому, що грізні часи вправді на Буковині бачимо, але не лиш для самого православія, а взагалї для всїх християн; колиж у нас православних людий найбільше, то очивидно ті грізні часи мусять православних найбільше обходити.

Наш нарід сельский находить ся ще в дуже темнім станї. Кромі троха осьвічених одиниць та сьвящеників і учителів, жиє поміж нашими хліборобами, проворнїйший, більше культурно розвитий нарід нехристияньский. Тим нехристам жиє ся межи нашими темними мужиками не зле. За то гірка доля наших мужиків, а ще гірша сьвященика і учителя, що то старають ся всїма силами здвигнути своїх братів во Христї з морального упадку і нужди. Працюють ті два біднї апостоли правди і науки спільно з напруженем всїх своїх сил, та дуже тяжко їм через упір народу, котрого нехристи обмотали хитро в свої сїти як павук муху, видобути єго з пропасти, над котрою стоїть. Найкрасшу науку, яку почують люди в церкві, знають сї непрошені опікуни зараз задушити в зародку. Щоби їм се легко удавало ся і щоби заткати уста сьвященикови і учителеви, яко духовним провідникам своїї громади, старають ся они позискати ріжними штучками вплив у кермі громадскій. Прийдуть громадскі вибори, так уже они опікують ся громадою, а що наші темні селяни не знають ще, що то карність і солїдарність, кождий хоче бути першим, або хоть членом видїлу, посварять ся, розібють ся на партиї і біда готова. Щоби кожда з сих партий виграла, кидає ся о поміч одна до сьвященика і учителя, а друга до жидів. Сьвященик з учителем обовязані своїх людий боронити против шкідливих впливів. З сего виходить знов між ними вороговане, а вкінци безпримірна деморалїзация! Ріжні доноси і клевети ширять ся на підставі підшептів жидів. Часто приходить ся сїй одинокій, свому народови щиро прихильній інтеліґенциї в своїй розпуці хиба здвигнути плечима і махнути рукою, і як би нелюбов до свого званя і до свого рідного народу, то не стало би чоловікови моральної сили видержати сю борбу до кінця. Сї спостереженя пишемо на підставі подій з послїдних громадских виборів, котрі подали нам много науки.

Ото в одній громадї кіцманьского повіту відбували ся громадскі вибори вже по третім разї (перші два вибори були скасовані). Щоби не запровадити провізориї і заощадити бідній громадї великих коштів, поручено з староства перепроваджене вибору сьвященикови. Сьвященик не радо перебрав сю справу, бо бояв ся неприємностий, які легко могли вийти. По довгій розвазї перебрав сю акцию, бо надїяв ся найти щиру підпору в учителю та дяку і своїх чеснїйших парафіянах. Вибори перепровадились під єго справедливим дозором дуже добре. Вкінци треба було приступити до вибору начальника та єго заступників. Які-ж показали ся тут трудности? Майже кождий з радних хотїв бути начальником. Розбила ся вкінци рада громадска на дві партиї. Одна тримає ся сьвященика і учителя а друга жида. Сьвященик скликає радних до себе на раду, а жид скликає собі. І що-ж, думаєте, кого послухали? До жида пійшли **майже всї**, а до сьвященика майже нїхто! Навіть **дяк**, хоч залежний від сьвященика, пішов до жида, з жидом тримає а з сьвящеником нї! Чи-ж не терпить тут повага нашої церкви, нашої сьвятої віри, коли жид над нашими християнами має більше впливу, як єго духовні провідники? Треба знати що в сїй громадї жиє один не конче богатий жид, що то від давна панує над громадою і всю громаду водить за ніс. Кождого двірника кладе і скидає. Всї правибори до сойму і ради державної переводить гладко при помочи горівки. А сьвященик і учитель не мають нї в громадї нї в урядї належитої поваги. Таких же громад, де жиди так підкопують повагу церкви і школи, у нас богато.

Ми не дамось так дальше зневажати нікому, а будемо бороти ся ревно з темнотою доти, поки не упадуть кайдани з наших темних братів, поки они не прозрять і не пізнають, хто їм брат а хто чужий, кого мають слухати а кому відказувати послуху. Але і тим, що бачать загрожене православія там, де єго нема, радимо пильнїйше роздивляти ся в житю, бо з їх писанини виходить тілько баламутство.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 12-го лютого 1897.

Наш цїсар відвідає росийского царя в Петербурзї при кінци цьвітня. Вибере ся в дорогу дня 28-го цвітня.

Вінчанє учителя народного Пилипа Андрюка-Андрійчука з п-ою Евґенїєю Поповичівною відбуде ся в Іспасї дня 21-го н. ст. лютого о 4-ій годині вечером в місцевій гр. пр. церкві парохіяльній.

На засїданю ради міста Чернівців відкинено просьбу товариства Рускої Бесїди о устро-

---

3)

Людске щастє і суспільне житє.

Після професора д-ра Р. Шуберт-Сольдерна.

(Дальше).

I. Людске щастє взагалї*)

Позитивні і неґативні утїхи і невдоволеня.

Хто увільняє ся від якогось неприємного стану, віддихає свобіднїйше і відчуває в тім увільненю приємність — утїху. Коли хто жив довгий час в зависимости, то коли она скінчить ся, він відчуває приємність, хотяй би єго материяльне положенє навіть не полїпшило ся. Коли заховаю ся перед небезпеченьством, дізнаю приємного почутя безпечности. По слабости чує чоловік утїху, що повертають сили і здоровлє. Хто вийде з темницї, тому сьвіт видає ся яснїйшим і красшим, як перед тим він єго відчував. Але при такій змінї стану мусить бути конечним те услівє, щоби теперішний стан не був бодай неприємнїйшим від попередного. Бо навіть зміна в рівно неприємних станах може бути в данім разї приємною вже хотяйби задля самої зміни. Кого болить зуб, той радо прикладає їдкі і гризучі лїки, щоби бодай новим больом заглушити давний, одностайний, докучливий стан. Таке діє ся при сильних душевних болях, що терпячі душевно рвуть собі волосє з болю, або калїчать ся, щоби новим болем викликати хоть на хвилю зміну свого стану. Се є те чувство неґативної утїхи, що єї чуємо для того тілько, що устало терпінє або бодай змінило ся на приємнїйший стан.

В той сам спосіб повстає і неґативне невдоволенє. Коли нагло устане причина нашого утїшного настрою то стан наш видає ся нам тим неприємнїйшим, чим більша була наша утїха. Сей контраст відчуваємо при наглих переходах навіть в таких випадках, в котрих иньшим разом той неприємний стан був для нас зовсім байдужний.

Для обоїх станів: неґативної утїхи і невдоволеня має велике значінє наглість переходу, сила та час, як довго тревав попередний стан. При наглих переходах т. з. при наглій перерві одного стану відчуваєм тим досаднїйше єго недостачу т. є. зміну на лїпше або на гірше. А чим довше тревав попередний стан утїхи чи невдоволеня, тим живійше відчуваємо, що він уступив.

Твердженє Шопенгавера.

Шопенгавер каже, що нема на сьвітї позитивної утїхи, що радісне чувство родить ся в нас тілько по уступленю невдоволеня. Не можу, каже, відчути утїхи, щоби перед тим я не чув єї потреби. А потреба утїхи є станом незадоволеня. Хто не бажає богацтва, той не дізнасть утїхи, коли стане богатим; а як бажає єго, то чує ся невдоволеним, не маючи маєтку — і тілько такий чує утїху зі сповненя своїх бажань.

Твердженє таке має за собою богато правдоподібности, але досьвід учить нас, що прецінь є богато утїх без відчутої попередно потреби. Кожда несподїванка є для нас такою утїхою. А по друге навіть тото почутє потреби утїхи, котре Шопенгавер називає незадоволенем, є тілько неґативним незадоволенем, бо оно повстає з пригадки уже раз відчутої втїхи. Не можу чути потребу чогось, чого я не зазнав ще нїколи, не знаю того; але тілько за тим можу тужити, що я вже засмакував. Отже та жадоба за новою втїхою доказує тілько єї тривкість і позитивність в нашім зрозуміню. За тим розумінєм утїхи, яко позитивного чувства, пішов і наслїдник Шопенгавера фільозоф Гартман.

Значінє часу в наших почутях.

При рівній можности осягненя втїхи чи невдоволеня впливають ті втїхи чи невдоволеня на нас тим сильнїйше, чим скорше они мають наступити. Длятого впливають небесні нагороди і кари по смерти так мало на вчинки людий. Земні утїхи і терпіня, хотяй якими они мусять видати ся малими і марними в очах віруючого чоловіка в порівнаню до вічного стану по смерти, руководять ним майже завсїгди в єго дїлах і стремлїнях. Дивимо ся на втїхи і невдоволеня в віддаленю часу мовби через перспективу: они видають ся нам меньшими, чим дальше лежать від нас.

Те саме відносить ся і до минувшости, хоть не в тій самій мірі. Чим давнїйше була

---

*) Гляди числа 2. і 4. *Буковини* з сего року.

ене рускої народної школи. Просьба та лежала в славнім черновецкім маґістраті кілька літ і аж тепер спромогли ся батьки міста сказати своє слово, яке дуже легко могли виявити і тому кілька літ. Очивидна річ, Русини будуть о своє добре право упоминати ся в висшій інстанциї.

В тутешній польскій читальни відбуде ся в неділю 14-го с. м. заходом тов. Сокіл вечерок з танцями, між иньшим і т. зв. краківске весїлє (танцї в костюмах польских).

Петиция учителів. На руки краевого інспектора шкільного а заразом радного міста др. Тумліржа внесли учителї і молодші учителї міских шкіл прошенє до ради міскої, щоби признали їм право чинного вибору членів репрезентациї громадскої в Чернівцях.

Старий цминтар католицкий за площею Елизавети в Черцівцях знесуть і ґрунт прийде на ужиток черновецкої громади. Заходам громади, щоби і православний старий цминтар знести, спротивила ся православна консистория.

Дирекция зелїзниці в Чернівцях на разї не буде утворена, а пізнїйше возьме ряд ту справу в потребі під розвагу. Таку відповідь дало мінїстерство зелїзниць президентови міста на меморандум, котре свого часу внесла була міска рада громадска.

Переслїдуваний учитель. До ради міскої внїс прошенє уч. Козак, управитель школи з передмістя Цецина-Рош щоби єму призділили сталу асистенцию поліциї і заосмотрили его мешканє зелїзними віконицями, бо не чує ся певним житя і маєтку. Мешканцї передмістя, котрих він мусїв виказати на кару за те, що не посилають дїтий до школи, відгрожують ся, що его забють або пустять з димом школу і професора. Рада передала справу маґістратови до полагодженя.

Шануйте дрібну птицю! Всї осьвічені народи люблять і шанують дрібну птицю. Але в нашій селяньскій хатї не найдеш клїтки, а в нїй веселої пташки, що своїм сьпівом оживляє хату. Бо наші люди не люблять птахів і уважають їх ворогами чоловіка. Тимчасом они суть его найбільшими приятелями. Навіть той воробець, на котрого жалує ся кождий господар, що робить в жнива шкоду у збіжу на пни, є великим добродїєм чоловіка. Бо він мусить живити ся чимось і до жнив, і через цїлу весну і лїто визбирує ріжне хробацтво, хрущі і комахи а се не мала заслуга. Без того не було би що збирати в осени. Такі самі пожиточні є лїсні птахи. Колиб они не чистили лїсів, так хробацтво облїпило би собою дерева, що і одного листка не липило би ся на них. Прецїнь пташка волїє хробачка або мушку, як тверде зерно і тілько в потребі, коли вже нема комашок, бере ся до збіжа. Але яка се мала заплата в прирівнаню до служби, яку дрібна птиця робить чоловікови! А знов шкідливої птиці у нас люди не переслїдують, ба навіть люблять її. Про сороку кажуть що она звіщає гостий, а она злодійка тілько закрадає ся, щоби вхопити курятко, або що иньше. А кілько шкоди роблять сороки та ворони та галки по лїсах тим, що зїдають пташачі яйця, молоді пискляча, або й заяців молодих! В культурних краях дуже рідко можна побачити ворону, а у нас лїтають в зимі цїлими стадами і ночують безпечно на деревах коло самих людских осель. Австрийске товариство приятелїв дрібної птиці дало почагок до великої акциї для охорони птахів. Збирає велику петицию до будучої ради державної з просьбою щоби: 1) ухвалити державне право для охорони дрібної птиці, котре би обнимало всї постанови, що зможуть запевнити успішне сповненє того права 2) скасувати краєві закони, що недостаточно сповняють сю цїль. 3) спонукати всї коронні краї, щоби ухвалили у себе краєві закони, котрі відповідали би строго намірам закона державного. Товариство охорони дрібної птиці має 6000 членів, а петиция заложена на далеко більші розміри.

З Сибіру. Газета з Іркутска доносить, що перед килькома днями утїкло підчас транспорту 15 політичних перестунників (нїгілїстів) а між ними і дві жінки. В степу захопила їх сибірска снїгавиця і всї згинули підчас страшної бурі. Вислані за ними козаки найшли 12 трупів, замерзлих у снїгу. Трех бракувало і тих очивидно пожерли вовки. Межи погибшими був один адвокат, двох унїверситетських студентів і молодий ґраф З., сестрінець одного високого достойника росийского.

Старенький студент. В Варшаві ходить на медичні виклади Рох Борисик, уроджений в р. 1822. Ґімназию скінчив ще в р. 1847, а потім був через 10 лїт приватним учителем, бо не мав гроший на укінченє студий. Відтак зачав студиювати медицину в Варшаві, але пішов до польского повстаня і дістав ся за кару на Сибір. На підставі манїфесту з р. 1895 вернув назад до Варшави, виробив собі дозвіл кінчити унїверситет і вже поздавав теоретичні іспити — остає ся єму ще практичний. Є він певно найстаршим учеником в Европі, бо має тепер 75 лїт.

Вози до спаня мають завести на росийских зелїзницях навіть в третій клясї. Отже буде можна їхати в Росиї вигіднїйше, як денебудь в цивілїзованих краях.

Стеноґрафістка. В сольногородскім соймі від початку послїдної сесиї є занята одна молоденька панночка при стеноґрафічних протоколах. Є се перша стеноґрафістка в Австриї занята при законодатнім тїлї.

Комендантом твердинї міста Перемишля на місце б. п. ґенерала Рошковского іменований ґенерал Едвард Пухера маршалок-поручник, комендант дивізиї краєвої оборони у Львові.

Купувати конї буде заряд військовий безпосередно від годовців коний на днях: 5-го марця Ілїшівцях, 8-го марця в Сучаві, 10-го марця в Серетї, 12-го марця в Радівцях, 15-го марця в Ґлїбоцї, 17-го марця в Чернівцях. Конї випроваджені на продаж, мають мати скінчений четвертий рік а не переступити ще семого року. Пересїчну цїну за коня назначено на 325 зр.

Марш похоронний в честь живого. В Porto Ficinese, як в много иньших місточках італїяньских, є міска орхестра. Одного з членів орхестри покликали до війска в Африцї і мав він, як прийшла звістка, згинути під Адуою. Капельмайстер орхестри, уложив прегарний марш похоронний, щоби почтити память товариша. Тимчасом перед тижнем повертає до Італїї сей нїби погибший, бо був в полонї у Менелика. Коли прибув до рідного міста, зажадав передовсім, щоби єму на приняте заграли сего марша похоронного. І єму заграли.

Дрібні вісти. Галицкий сойм ухвалив 5000 зр. одноразової субвенциї для театру польского у Львові. Театр польский побирає вже і так 24.000 річної субвенциї; в Кракові 16.000 зр. — Згинув під колесами зелїзничого поїзду Андрій Зеґарловский, кондуктор, дня 4-го лютого на стациї в Решові. Мав 43 роки і осиротив пятеро дїтий без матери. — Президент мінїстрів ґр. Казимір Баденї приїхав на кілька днїв до Львова в середу дня 10-го лютого і замешкав у свого брата Станїслава. — Професор при тутешній висшій ґімназиї Р. Вурцер вибирав ся оногди в наукову подорож до Італїї і Грециї на пів року. На ту цїль отримав проф. Вурцер державну стипендию в висоті 1000 зр. — Авдиторият австро-угорскої армії має одержати невдовзї нову орґанїзацию, при чім его персональний етат буде побільшений. Між иньшим будуть утворені дві посади полковників при найвисшім військовім трибуналї у Відни. — Будова промислового музея у Львові має зачати ся вже в короткім часї на площи Castrum против „Народного Дому“. —

яка втїха, тим менчою видає ся нам, але заразом і чистїйшою. Всякі дрібні обставини, що псували гармонїю повної втїхи, в минувшині затирають ся і зникають. В нашій памяти остає чиста втїха і що она стратить з часом на силї враженя, те зискує на чистотї. Таке саме дїє ся і з терпінями. І терпінє видає ся нам тим чистїйшим, чим давнїйше минуло. Але ріжниця лежить в тім, що радо забуваємо на них, коли ми щасливі в теперішности, а пригадуєм тілько тогди, коли минувші терпіня підносять в нас самосьвідомість теперішного щастя. Тілько огірчені, песимістні уми докучають собі згадками минувших терпінь.

Як творять ся ідеали і надії?

Чистота згадки минувших утїх є жерелом ідеалів будучности. Камінє до будови будучности можемо збирати тілько з розвалин минувшости.

Що є теперішність? Властиво тілько одна хвилинка, тілько точка, в котрій переходить будучність до минувшости. Хто дивить ся сумно на минувшість, той буде сумно поглядати і в будучність.

Ідеали будучности ведуть нас в краину надїй. Те чого ми надїємо ся, є завсїгди зідеалїзоване в якімсь степени. Навіть найбільше вирахований чоловік не держить ся в своїх надїях того, що називаємо „дїйсностию“. Впрочім і „дїйсність“ є тільки вображенєм на підставі минувшого і теперішнього. Кождий має своє вображенє о „дїйсности“, а що оно тілько в приближеню може бути справедливим, на се найлїпшим доказом є те, що радо критикуємо вображенє „дїйсности“ другого. Коли-ж наша „дїйсність“ опирає ся на згадках минувшости а ті згадки, як ми вже виказали, видають ся нам завсїгди зідеалїзовані, то мусить бути вображенє будучности також зідеалїзоване, хотяй би і як ми старали ся придержувати „дїйсности“. Малі неприємности і заводи, що зникають в минувших утїхах, відпадають також і в надїї, тим більше, що кождий чоловік стремить до як найчистїйшого щастя. В тім і лежить причина, що сповненє бажаня не дорівнює нїколи надії — те що ми осягаємо є завсїгди менче, як те, чого ми надїяли ся. Розчарованє, якого дізнаємо при сповненю кождої надїї — і мусимо его дізнати — є причиною теоретичного і практичного песимізму. Песимізм має за підставу фальшиве понятє про вартість дїйсности.

Минувшість, теперішність, будучність.

Коли схочемо обчисляти вартість житя після того, що дїйсно сповнило ся, тогди випаде рахунок дуже некористний супротив того, чого ми надїяли ся. Бо в такім разї ми не оцїнюємо вартости сповненя яко факту про себе, але в прирівнаню до надїї. А надїю саму цїнимо нї защо, бо се „ілюзия“. Тимчасом забуваємо, що чоловік таки жиє тілько ілюзиями будучности і минувшости, бо теперішність така незначна, проминаюча хвилька часу, що ледво чи має яку вартість. Теперішність завсїгди доповняємо і продовжуємо згадками минувшости і будучности. Коли вичеркнемо з людского житя всї вображеня минувшости і будучности, то не зістане ся в нїм нїчого знатнїйшого, нїчого, що мало би яку-небудь вартість. Вартість житя лежить єдино в тім, як впливає минувшість на будучність, а будучність на нашу минувшість; теперішність — в правдивім значіню того слова — є нїчо.

Дїйсність — ілюзия.

Ми вже згадували, що „дїйсність“ підпадає критиці, отже є тілько взглядна. Дальшим доказом, що дїйсности не можна брати на серйо т. з. що тому слову не відповідає жадне понятє, випливає з того, що ми сказали про теперішність. Бо всякий згодить ся на те, що „дїйсне“ може бути тілько теперішним, а все будуче і минувше есть згадкою або надїєю. Коли-ж ми виказали що теперішність є тілько коротка хвилька, котра в слїдуючій стає також минувшостию, то і „дїйсність“ мусить по правдї складати ся з вображень минувшости і будучности. Дарма побивати ся за чимсь сталим, правдивим і незмінним в понятю дїйсности, бо на дїлї має кождий иньше вображенє о нїй, а оно зависить від того, в якій мірі розділюе тїни і сьвітла в своїм вображеню о річах. Таке понимане називаємо „ілюзиєю“ — але се є назва, перенята від метафізиків, що поза сьвітом уяви хотять дошукати ся дїйсного істнованя річий. Ся ілюзия є нашим одиноким вображенєм о сьвітї і она виповняє найбільшу часть нашого житя, надає єму его вартість або безвартість.

(Дальше буде.)

На Клокучці вчера покусав скажений пес хлопця. Пса убили.

Складки. На *Народний Дім* зложили далі: учит. з Кадобівців Марцінковский 2 зр. 50 кр., учит. з Панки Ник. Савіцкий 1 зр., надучит. з Костинців Ів. Барбір 2 зр., надучит. з Малятинців Ф. Чернецкий 1 зр., учит. з Ширівців горіш. Гавр. Товстюк 1 зр., надучит. з Кліводина Віктор Івасюк 1 зр., надучит. з Заставни Андр. Зугаєвич 1 зр., учит. з Василева Вас. Димчук 1 зр., учит. з Селятина А. Остатек 1 зр., купець з Будапешту Вас. Кушнірюк 1 зр., складка у Дарія Пігуляка в Лашківцях 4 зр. 75 кр., адюнкт суд. Григ. Ганкевич в Чернівцях 1 зр., складка в раді громадскій в Суховерхові 5 зр. 35 кр. (На сю суму зложили начальник Ник. Костинюк 50 кр., Тодор Олексюк 20 кр., учит. Григорович 1 зр., Антін Горецкий 20 кр., Кляр 25 кр., Штернберґ 20 кр., Ушер Шор 10 кр., Мандарій Демуряк 10 кр., Фішель Шор 20 кр., Леонтій Костинюк 10 кр., Пентелей Андронік 50 кр., Іван Шомаш 50 кр., Ник. Страчук 20 кр., Кость Костинюк 50 кр., Іван Ковблик 10 кр., Тодор Видинівский 20 кр., Мих. Матейчук 50 кр. — разом 5 зр. 35 кр.) Складка в Народнім Домі 1 зр. 51 кр. — Учит. з Чорного Потока Ант. Сенюк 32 кр., господар з Рогізни Гаврилець 1 зр. — Разом доси **101 зр. 65 кр.** — В члени-основателі Нар. Дому з вкладкою 50 зр. вступив надучитель з Кучурова Малого Василь Радомский і зложив першу рату 2 зр. — На *бурсу* Народного Дому зложили: уч. А. Осташик з Селятина 1 зр., в домі госп. Семена Копачука при читаню *Буковини*. Семен Копачук 50 кр., Тома Копачук 50 кр., Лазор Марашчак 50 кр., Кость Марашчак 50 кр., Гавриїл Копачук 50 кр. Разом з попередними за 1897 рік **35 зр. 66 кр.** Сердечне спасибіг! — На *друкарню* зложили: надучит. з Костинців Ів. Барбір 1 зр. 50 кр., учит. з Селятина А. Остатек 1 зр. — разом доси **14 зр.**

Телеґрами „Буковини“.

З дня 12-го лютого 1897 року.

Зара. Сойм відкинув внесене Салвіоґо, щоби заложити італіяньску, народну школу в Спаляті. Пос. Борчіц назвав жадане італіяньскої автономічної партії неоправданим, бо в краю не істнує ніякий італіяньский народ. Італіяньскі автономісти вийшли з салі заявляючи, що не можуть в такім разі брати уділу в нарадах.

Берлин. Цісар уділив архикнязеви Оттонови ордер чорного орла та іменував его ґенерал-майором німецкої армії. Архикнязь Оттон брав уділ в ґальовім пирі на замку.

Атени. Нова фльотиля з шістьох торпедових кораблів відплила вже до Крети. Зміцнене залоги на границі переводять дуже поспішно. Палата призначила 500.000 драхмів на поміч утікаючим Кретенцям.

Атени. Архикнязь Ґеорґій відплив з фльотилею до Крети при одушевлених окликах згромадженої людности. Запевняють, що фльота має наказ не допустити за всяку ціну, щоби турецке війско виладувало на Крету. (Турецке правительство рішило вислати два военні кораблі до Крети та приготовити кораблі, щоби в потребі висилати більше збройної сили.)

Відень. Полковник (оберстеґермайстер) ґраф Волькенштайн застрілив ся в ночи в своїм помешканю.

---

16)

Сестра Юлія.

Списала
Анна Сторожівна.

(Дальше.)

Я тепер є при захоронці. Сестра наставниця призначила мене помагати старшій сестрі коло тих наших горобчиків. А я їх так полюбила, що як они відійдуть від нас, аж мені скучно за ними робить ся. А коло них є й немало роботи. Треба кожде оглянути, чи вмите, зачесане, бо як ні, то зараз таки вмию і обітру і зачешу. І при сніданю треба наглядати, аби котре не охляпало ся, аби не їло з поспіхом, не завидувало другому. А при забаві, що то з ними треба наклопотати ся! То десь штуркне когось, тамто розплаче ся, замурзає ся; тамто впаде, кричить, що не може встати, тамтому якесь хлопя підставить ногу, повно збиточників, хоч ще такі малі. І потішити треба і поцілувати, а друге накричати, але не остро, бо зараз розплаче ся. Але я їх так злюбила вже за кілька день, що сама собі дивую ся. І они мене дуже люблять. Так липнуть до меме, як до мами. От то моя тепер праця з тими дітьми! Учу їх і молитви, і малесенької якої пісоньки, бо они довшої неспамятають — межи ними нема нікого за десятим роком — і вчу їх, як мають разом любити ся, і як лад коло себе тримати, і ріжні повістки їм розказую з біблії — а потому з ними трохи побавлю ся, доки старша сестра не возьме їх на науку. Так рано і пополудни — і що дня.

А ти, Ганусю, питаєш ще, чи мені не скучно? Та як би мені мало бути скучно з такими мальотами? А як ще собі розгадаю то, що наше правило наказує, що то все маю робити для Ісуса, то мені здає ся, що в сьвіті щасливших нема людий від мене. Я собі гадаю, мій Ісусе, от кілько то я діточок веду до Тебе, і привчую їх, щоби Тебе з маленьку привикали любити і Тобі служити і виростали на побожних хлопчиків і дівчаток. А они такі бідненькі: їх мами не мають часу займити ся ними, мусять робити в поли коло хліба або коло хати. От они би росли як той бурянчик в рові і збиткували би по людських городах або били би ся, або ще яке лихо діяли би в селі, як то нераз буває. А так я їх до Ісуса веду і они роблять ся чемними і побожними і добрими. І люди нас за ту роботу дуже люблять. В жнива то на цілий день мами приводять до нас всі свої діти, а самі йдуть в поле, і аж вечером приходять по них — і нам дякують, що ми їх і тримаємо в захоронці і погодуємо і ще приучуємо всего доброго.

А ти, Ганусю, скажи сама, чи котра дівчина на селі є така щаслива, як я? Правда що нема? А бо ще скажи, чи котру так люблять і діти і мами, як ту нас всі люблять. А ще й Ісус найліпший за то обіцює велику заплату.

І то також наше велике богацтво — ті діти. Они за нас молять ся до Г. Бога, а їх молитви ліпші як мої, бо мої грішні а їх невинні. І як підростуть, то будуть за нас молити ся, а може як я й умру, то они собі колись згадають і помолять ся за сестру Юлію.

А що, видиш, Ганусю, що я таки щасливійша від усїх дівчат.

Але то ще не все наше щастє; то тілько частиночка. Але вже на другий раз тобі напишу, які в нас є ще иньші роботи. Тепер уже час минув, йду до захоронки, бо вже діти галасують. —

14.

Кристинопіль 3-го листопада.

За тиждень будуть мої облочини, бо я ще доси, Ганусю, ходжу в своїм убраню, а за тиждень аж дістану законну сукенку. А за то мому Ісусови принесу на офіру мої косоньки любі. Я гадала собі, Ганусю, ще до недавна, що з давної Юзї вже мало що зістало ся, а тепер чим довше над собою роздумую і питаю ся мого Ісуса, що єму ще на мені не подобає ся, то чим раз десь більше набирає ся того пороху сьвітового. Отець сповідник мене потішає; але чи то не тяженький смуток, що я так помалу поступаю і поправляю ся? Кажуть отець сповідник, що то так мусить бути, бо перед тим я була сама в собі влюблена, то й не виділа всїх своїх недосконалостий — і гадала, що я вже вся добра, бо була і горда і від сьвіта ще не відірвала ся. А тепер коли по щирости зачинаю любити Ісуса Господа і хочу єму зі всїм подобати ся, і задивляю ся на мою душу, то й зачинаю добачувати то, чого я перше не виділа, зачинаю всї мої вади видїти, і яка я горда, і яка нетерпелива і яка ще до вигоди скора і до сьвіта привязана. От таке і з моїми косоньками любими. Ніби-то я й не завважала, як я ще пуста. А на них злапала своє бідне серце. Я ще нераз і розчісувала їх довше, як випадало і часом побавила ся ними. А сестра наставниця все то виділа а ніколи мені не сказала. Аж тому тиждень каже: „Сестричко Юльцю чи не за великий жаль буде тобі стратити, коси при облочинах, коли ти так любо їх ще собі укладаєш?“ А я аж почервоніла зі встиду — перший раз побачила, що то якось не випадає мені тим волосєм так ґмирати ся. А сестра наставниця умисно мені сего перед тим не говорила, бо знать виділа, що ще не був час. Я ще не була доброю служебницею. Але вже я не дам себе другий раз на такій пустоті зловити — коби ще тиждень, а йдіть мої косоньки під острії ножички!

Тепер вже видиш, Ганусю, яка я ще не добра, не добра! І коли я буду добра?

Ти пишеш у своїм листі, на що нам тілько молитви і два рази на день обрахунок совісти? От маєш сама, на що? На мені то показує ся. І ще питаєш ся, чи в нас трафляє ся, що злого? То, Ганусенько моя, так є, що на сьвіті без пороху не обійде ся. А на моїй души того пороху тілько, тілько — аж плакати треба. А иньші всї сестри добрі. Они знать всї ліпші від мене і вже у всїм поправили ся. А я ще така не досконала! Але от що, на сьвіті я була десять раз гірше запорошена, а того не знала, а тепер не можна собі нічого дарувати. Сестра наставниця говорила нам до сего таку науку. Наші люди, що ходять коло тяжкої роботи, а убирають ся в тверду одіж з грубого сукна, то мають досить, аби на тій одежі не було діри або болота, смоли — а пороху на ній

не видно, хоч би було много. А ті, що в містах жиють пани, то вже мусять і порох з одежі стріпувати, бо їх одіж є тонка і все на нїй видно. А така донька або жена самого цїсаря, як де йде, то мусить мати все таке чистеньке, як найчистїйше люстро, бо на нїй було би видно і найменший порошочок. То так само і в службі Бога. Є люди звичайні, що жиють на сьвітї — то для них досить, як на їх души нема тяжкого гріху. А ті, що служать Богови близше, але на сьвітї жиють, то мусять вже стеречи ся і малого гріху, повседневного. А ті що в законах Богови цїлком шлюбують ся, то для них і сего замало. Їм треба і найменші ухиблення з души стирати.

(Дальше буде).

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані		Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівців									**з Чернівців**								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$\underline{6^{57}}$	$\underline{10^{28}}$	$\underline{5^{50}}$			До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$\underline{10^{29}}$	$\underline{5^{38}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$\underline{10^{00}}$	$\underline{5^{23}}$			До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$\underline{7^{17}}$	$\underline{10^{48}}$	6^{16}		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$\underline{9^{50}}$	До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.